

Commissie **Gelijke** Behandeling

VERSLAG DEBAT 'WET EN WERKELIJKHEID'

Op het afscheidssymposium van Mieke van der Burg als ondervoorzitter van de CGB stond natuurlijk de Wet Gelijke Behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid (WGBL) centraal. De evaluatie van deze wet, die in april aan minister Donner van SZW werd overhandigd, leverde voldoende stof voor discussie. Er werd gedebatteerd aan de hand van stellingen die de verschillende sprekers en het publiek uitnodigden tot het bedenken van oplossingen.

Stelling 1: Ouderen blokkeren de weg voor jongeren

Er waren sprekers vóór en tegen deze stelling. Aan de ene kant vond men dat de doorstroom van jongeren naar de arbeidsmarkt moet worden gestimuleerd. Aan de andere kant moet rekening worden gehouden met de vergrijzing in Nederland. Ouderen werken, blijven werken en moeten doorwerken. Daar is geen ontkomen aan.

Stelling 2: De WGBL is mooi, maar de markt bepaalt (de werkgever bepaalt zijn eigen eisen)

Deze stelling riep verschillende soorten reacties op. Van: “Wat voor een grove stelling is dit? Wet is wet, daar hebben werkgevers zich aan te houden!” Tot aan: “Uitsluiting is niet altijd gebaseerd op discriminatie. Het gaat om zoekgedrag van werkgevers.” Samengevat waren er drie standpunten:

- de markt bepaalt inderdaad, dus is het bestaan van de CGB heel belangrijk;
- P&O functionarissen proberen wel met de wet in de hand te sturen, maar zij hebben niet altijd invloed, want het middenmanagement is er vaak op tegen. Het is belangrijk dat het hoger management voorstander is; dan kan die het middenmanagement beïnvloeden;
- de markt bepaalt inderdaad. In tijden van crisis zijn werkgevers minder bereid iets te doen voor specifieke doelgroepen. Kijk maar naar de jonggehandicapten en allochtonen.

Stelling 3: In tijden van crises moeten jongeren voorrang krijgen boven ouderen

Deze stelling nodigde voornamelijk uit tot oplossingen: wat nodig is, is meer gekwalificeerd personeel. Het is onzin om ouderen te associëren met mindere kwalificaties. Er werd zelfs geopperd om jongeren langer te laten leren, bijvoorbeeld door ze extra stage te laten lopen zodat ze hun arbeidsmarktkansen kunnen vergroten. Een andere spreker vroeg zich af waarom jongeren niet bereid zijn zich bezig te houden met vakmanschap. Er is heel veel vraag naar en met de ouderen verdwijnen als het ware de mooie ambachten. Dit zou voor jongeren een gat op de arbeidsmarkt kunnen zijn.

Stelling 4: Langer doorwerken is een luxe

Ook deze stelling riep diverse reacties op bij het publiek. Langer doorwerken is alleen een luxe voor mensen met een kantoorbaan en verder voor hoog opgeleiden. Mensen met zwaar fysieke arbeid kun je zoiets niet aandoen? Weer anderen zagen daar wel de noodzaak van in. Langer doorwerken hoort bij het leven. Men vergeet vaak dat Nederlanders naast werk ook

heel veel andere bezigheden hebben. Uit onderzoek blijkt er wel degelijk animo te zijn om tot na het 65e jaar te werken. Een andere reactie was: maak een arbeidsvoorwaardenbeleid per sector. Dat past meer bij de bedrijfscultuur. “Zie langer doorwerken als een recht en zorg voor keuzevrijheid daarbij.”

Stelling 5: De WGBL helpt werkgevers kosten te besparen

Kosten zijn een verkeerd vertrekpunt. Het uitgangspunt moet juist zijn: wat wil je? En daarna pas: wat kan je? Dat is de volgorde bij het bepalen van een levensfasebewust personeelsbeleid. Belangrijk is om ouderen te enthousiasmeren, te streven naar ‘mobiele’ ouderen. Anderen waren de mening toegedaan dat de wet tot meer fundamentele discussies aanzet, zoals bijvoorbeeld over het belonings- en pensioenbeleid.

Tot slot

De besproken stellingen hadden allemaal betrekking op de arbeid. “Mooi en wel,” zei Mieke van der Burg achteraf, toen ze werd gevraagd te reageren op het debat, “maar:

- let erop dat in werkloosheidscijfers ouderen die vroegtijdig uitstromen (VUT, FLO) vaak ontbreken;
- het beloningsbeleid is aan herijking toe;
- we moeten van het automatisme af om leeftijd als dé parameter bij de werving en selectie te gebruiken.”

Verder pleitte Mieke van der Burg voor uitbreiding van de WGBL met het terrein goederen en diensten. “Want,” zo zei zij, “is het terecht dat een 80jarige geen visum kan krijgen omdat hij geen bewijs van goed gedrag kan overleggen? Of is het terecht dat iemand van 65 jaar geen creditcard kan krijgen omdat hij te oud wordt bevonden?”

De slotwoorden van Mieke van der Burg sloten goed aan bij de belangrijkste constatering van de middag: ga niet uit van stereotiepen en denk niet in termen van bedreigingen. Maar in termen van kansen: voor jong én oud.